

"VALTUUSTOALOITE 24.3.2025

Kirkonkylän ja Ämmän Ruukin pienoismallit nähtäväksi historia- ja kulttuurimatkailukäyttöön.

Suomussalmen kuntastrategiassa sanotaan muun muassa, että "Suomussalmi on kasvava matkailukohde, joka tunnetaan aktiivisen luontoliikkuajan Hossasta, Raatteen tien historiasta sekä vivahteikkaasta kulttuurista."

Tämän suuntaisesti on haluttu toimia ja tekemällä tuloksia on saatu. Asioita pystytään kuitenkin aina tekemään paremmin.

Meillä on hallussamme kaksi huikeaa pienoismallia; Suomussalmen Kirkonkylä ennen talvisotaa sekä rautatehtaan, Ämmän Ruukin pienoismalli. Näitä ei kuitenkaan tällä hetkellä käytetä millään tavoin. Varastoituna, siirtämisen jäljiltä ei kenenkään huolena ja täysin hylättynä mallit pikkuhiljaa lahoavat kirkonkylän entisen koulun tiloissa. Ne on saatava sieltä pois ihmisten ilmoille, keskeiselle paikalle nähtäväksi. Kaikille kuntalaisille, sekä opaskerhomme hienolla avustuksella myös matkailijoille ne tuovat erinomaisen lisän alueemme vetovoimaan.

Suomussalmen Kokoomus esittää, että Suomussalmen kunta selvittää, kuinka Kirkonkylän ja Ämmän Ruukin pienoismallit saadaan kaikille nähtäväksi historia- ja kulttuurimatkailukäyttöön.

Suomussalmella 24.3.2024

Kokoomuksen valtuustoryhmän puolesta
Jukka-Pekka Alanko"

Päätös

Valtuusto lähettää valtuustoaloitteen kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Kunnanjohtajan esitys

Kunnanhallitus lähettää valtuustoaloitteen elinvoimapaalveluihin valmisteltavaksi.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Toimeksi Tiedoksi

elinvoimapaalvelut
aloitteen tekijä

2126/14.02.01/2025

Valmistelija

Elinvoimajohtaja Jonne Maaninka, 040 688 4480,
jonne.maaninka@suomussalmi.fi

Kokoomuksen valtuustoryhmä on valtuustoaloitteessa 24.3.2025 esittänyt selvitettäväksi, kuinka Kirkonkylän ja Ämmän Ruukin pienoismallit saadaan kaikille nähtäväksi historia- ja kulttuurimatkailukäyttöön. Kunnanhallitus on päätöksellään 25.3.2025 lähettänyt valtuustoaloitteen elinvoimapalveluihin valmisteltavaksi.

Pienoismaalleihin tutustuminen on järjestetty 29.7.2025 Kirkonkylän koululla, jolloin vanhan Kirkonkylän pienoismalli on mitattu uusien sijoituspaikkojen kartoittamiseksi. Ämmän ruukin pienoismallia ei ole katsauksen yhteydessä löydetty.

Uuden sijoituspaikan etsinnässä mielekkäintä olisi löytää sijainti, jossa on luonnostaan kävijävirtaa ja johon pääsee luontevasti ilman, että tilaan tarvitsee järjestää erillisiä oven avaamisia ja valvottuja kierroksia pienoismalleihin tutustumiseksi.

Kunnan käytössä olevista tiloista suurin matkailijavirta kohdistuu matkailutoimistoon, jonka kompakteihin tiloihin ei ole mahdollista nykyisellään sijoittaa mitoiltaan noin 6,4 m * 4,9 m kokoista Kirkonkylän pienoismallia. Matkailutoimistoon sijoittaminen voisi tulevaisuudessa mahdollistua, mikäli nykyinen *Vaietetut Arktiset Sodat* -näyttely tilasta poistuisi. 2023 avautunut nykyinen näyttely on arvioitu matkailijoita kiinnostavaksi tavaksi tuoda Suomussalmen sotahistoriaa esille matalalla kynnyksellä viitostien varrella ja näyttelyllä arvioidaan olevan kävijöitä Raatteen Portin museoon ohjaavaa vaikutusta.

Matkailutoimiston viereisessä tilassa Jalonniemi-talon päädyssä olisi tällä hetkellä tilaa, johon pienoismalli voitaisiin vapaan lattiapinta-alan puolesta sijoittaa. Tilaan ei ole kuitenkaan käyntiä matkailutoimiston kautta, vaan sinne käydään erillisen ulko-oven kautta ja tilassa toimii vuokralaisina kaksi yritystä, joten kävijöiden ohjaaminen tilaan pienoismallia katsomaan ei olisi optimaalisen sujuvaa ja asiakkaita tilaan ohjattaessa tulisi huomioida myös vuokralla olevien yritysten toiminnan häiriöttömyys.

Suomussalmen kunnan kirjasto on myös säännöllisesti yleisölle avoinna oleva paikka, jossa sijaitsevia kiinteitä ja vaihtuvia näyttelyitä käyvät katsomassa myös matkailijat. Kirjastossa ei tällä hetkellä ole Kirkonkylän pienoismallin mittasuhteiden edellyttämää vapaata tilaa, vaan pienoismallin sijoittaminen kirjastoon vaatisi joidenkin nykyisessä käytössä olevien rakenteiden poistamista. Kirjaston keskeisiä näyttelyitä ovat kiinteä *Ilmari Kianto* -näyttely sekä vaihtuvien näyttelyiden tilassa kiertävät taidenäyttelyt, joiden järjestäminen ei olisi mahdollista pienoismallin sijaitessa vaihtuvien näyttelyiden tilassa.

Virkistyskylpylä Kiannon Kuohuissa vierailee myös merkittävä määrä kävijöitä alueen ulkopuolelta. Kirkonkylän pienoismallin sijoittaminen kylpylän tiloihin ei ole kuitenkaan realistista.

Muissa laajemmin yleisessä käytössä olevissa kunnan omissa tiloissa, kuten virastotalolla ja kouluilla ei ole säännöllistä matkailijaliikennettä, vaan tilojen käyttö perustuu pääasiassa paikalliseen käyttöön. Valtuustoaloitteen asettama matkailulähtökohta huomioiden em. tilat eivät olisi pienoismalleille optimaalisia sijoituspaikkoja.

Elinvoimapalvelut ovat kartoittaneet kunnan ja paikallisten yrittäjien viestintäryhmässä yritysten mahdollisuuksia ottaa Kirkonkylän pienoismalli yrityksensä tiloihin esille. Viestinnän kohteena on ollut yli sata paikallista yritystä, joiden keskuudesta ei ole löytynyt toimijaa, joka olisi kiinnostunut ottaman pienoismallia tiloihinsa.

Tehdyn kartoituksen perusteella Kirkonkylän pienoismallin mittakaava asettaa merkittävän haasteen löytää teokselle sijoituspaikkaa aktiivisesti

käytössä olevasta, matkailijavirtoja puoleensa vetävästä kiinteistöstä Suomussalmella.

**Kunnanjohtajan
esitys**

Kunnanhallitus hyväksyy elinvoimapalveluiden antaman vastauksen valtuustoaloitteeseen.

Kunnanjohtajan muutettu esitys

Kunnanhallitus hyväksyy elinvoimapalvelujen antaman vastauksen valtuustoaloitteeseen sillä lisäyksellä, että digitalisaation antamat mahdollisuudet pienoismallien sekä aikalaiskuvien ja -kuvauksien esille tuomisessa otetaan tulevassa toiminnassa huomioon. Lisäksi selvitetään myös hanketoiminnan mahdollisuuksia.

Päätös

Kunnanjohtajan muutettu esitys hyväksyttiin.

**Toimeksi
Tiedoksi**

Valtuustoaloitteen tekijä, elinvoimapalvelut, valtuusto maaliskuu/2026
